

ŠKODA AUTO VYSOKÁ ŠKOLA o.p.s.

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor/specializace: 6208R163 Podniková ekonomika a finanční management

SUPERHRUBÁ MZDA, JEJÍ ZRUŠENÍ A DOPADY

Bakalářská práce

Marek ŠTASTNÝ

Vedoucí práce: prof. Ing. Jiří Strouhal, Ph.D.

ŠKODA AUTO Vysoká škola

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zpracovatel: **Marek Šťastný**

Studijní program: Ekonomika a management

Obor: Podniková ekonomika a finanční management

Název tématu: **Superhrubá mzda, její zrušení a dopady**

Cíl: Práce má za cíl popsat a zhodnotit dopady zrušení superhrubé mzdy jak na teoretické úrovni, tak v kontextu současné politické a ekonomické situace. Dále na konkrétních případech srovnat pozitiva a negativa jejího zrušení, porovnat situaci s jinými modely zdanění práce a představit vlastní názor na věc.

Rámcový obsah:

1. Teoretická východiska zdanění práce
2. Analýza současné politické a ekonomické situace
3. Porovnání stavu na konkrétních případech
4. Představení vlastního názoru

Rozsah práce: 25 – 30 stran

Seznam odborné literatury:

1. MRKÝVKA, P. – RADVAN, M. *Důchodové daně*. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 247 s. ISBN 978-80-210-8395-0.
2. VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 452 s. ISBN 978-80-7552-927-5.
3. BULLA, M. – PELCL, L. *Pomocník mzdové účetní: k 1.1.2021 : bez chyb, pokut a penále*. Poradce, 2021. 112 s. ISBN 978-80-7365-448-1.
4. CLAUS, I. – HARDING, M. – WHITE, D. – GEMMELL, N. *Tax Reform in Open Economies.: International and Country Perspectives*. Cheltenham: Edward Elgar, 2010. ISBN 978-1-84844-774-5.

Datum zadání bakalářské práce: prosinec 2020

Termín odevzdání bakalářské práce: prosinec 2021

L. S.

Elektronicky schváleno dne 4. 5. 2021

Marek Šťastný

Autor práce

Elektronicky schváleno dne 4. 5. 2021

prof. Ing. Jiří Strouhal, Ph.D.

Vedoucí práce

Elektronicky schváleno dne 4. 5. 2021

doc. Ing. Tomáš Krabec, Ph.D., MBA

Garant studijního oboru

Elektronicky schváleno dne 4. 5. 2021

doc. Ing. Pavel Mertlík, CSc.

Rektor ŠAVŠ

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci vypracoval(a) samostatně a použité zdroje uvádím v seznamu literatury. Prohlašuji, že jsem se při vypracování řídil(a) vnitřním předpisem ŠKODA AUTO VYSOKÉ ŠKOLY o.p.s. (dále jen ŠAVŠ) směrnici OS.17.10 Vypracování závěrečné práce.

Jsem si vědom(a), že se na tuto závěrečnou práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, že se jedná ve smyslu § 60 o školní dílo a že podle § 35 odst. 3 je ŠAVŠ oprávněna mou práci využít k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna podle § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Beru na vědomí, že ŠAVŠ má právo na uzavření licenční smlouvy k této práci za obvyklých podmínek. Užiji-li tuto práci, nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, mám povinnost o této skutečnosti informovat ŠAVŠ. V takovém případě má ŠAVŠ právo ode mne požadovat příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to až do jejich skutečné výše.

V Praze dne.....

.....

Děkuji prof. Ing. Jiřímu Strouhalovi, Ph.D. za odborné vedení závěrečné práce, poskytování rad a informačních podkladů a nezměrnou trpělivost.

Obsah

Úvod.....	7
1 Teoretická východiska zdanění práce.....	8
1.1 Pojem práce v daňovém kontextu	8
1.2 Daň jako cena práce	8
1.3 Vymezení pojmu superhrubá mzda.....	10
1.4 Základní konstrukční prvky daňového systému.....	11
2 Analýza politické a ekonomické situace.....	14
2.1 Velká recese	14
2.2 Stabilizace veřejných financí	14
2.3 Reforma daně z příjmu.....	15
2.4 Krize Covid-19.....	18
2.5 Důvody pro zrušení superhrubé mzdy.....	18
2.6 Důvody proti zrušení superhrubé mzdy.....	19
2.7 Závěry analýzy	20
3 Porovnání stavu na konkrétních případech.....	22
3.1 Příklad 1	22
3.2 Příklad 2.....	25
3.3 Příklad 3.....	28
3.4 Příklad 4	29
3.5 Příklad 5.....	31
4 Představení vlastního názoru	32
4.1 Návrh 1.....	32
4.2 Návrh 2.....	34
Závěr	37
Seznam literatury	39
Seznam obrázků a tabulek.....	42

Seznam použitých zkratk a symbolů

DPFO Daň z příjmu fyzických osob

SP Sociální pojištění

ZDP 586/1992 Sb. Zákon České národní rady o daních z příjmů

Úvod

Zrušení superhrubé mzdy je v době, ve které je tato práce psána, stále aktuální téma. Dobíhá první rok, kdy platí nová pravidla pro výpočet dílčího základu daně z příjmu fyzických osob, a na konkrétní čísla ohledně dopadu této změny stále odborná veřejnost čeká. Nicméně první odhady jsou již známé, což poskytuje dostatečné podklady pro zpracování této práce.

Na následujících stranách budou nejprve vysvětlena teoretická východiska nutná pro správné pochopení dalších částí, bude rozebrán pohled na daň v kontextu této práce, pojem práce samotný a pojmy jako superhrubá mzda a základní principy konstrukce daní.

V analýze politické a ekonomické situace budou předloženy nejdůležitější události, které ovlivňovaly jak vznik, tak zánik superhrubé mzdy. Bude se jednat jak o politická rozhodnutí, tak o události, které ovlivnily ekonomický vývoj po celém světě. V rámci této kapitoly budou nakonec představeny jak důvody pro zrušení superhrubé mzdy, tak proti.

Následovat budou příklady, kde se na názorných ukázkách může čtenář dozvědět jaký konkrétní vliv má zrušení superhrubé mzdy jak na poplatníka, tak na stav veřejných rozpočtů.

Na závěr budou představeny dva návrhy, které jsou alternativou k současnému znění ZDP. Jeden z návrhů se zabývá realističtější variantou a upravuje pouze stávající situaci tak, aby předpokládaný dopad na státní rozpočet nebyl tak negativní, jako při v tuto chvíli platné normě. Druhý návrh pak pracuje spíše s teoretickým konceptem a představuje jiné pojetí celkového daňového systému.

1 Teoretická východiska zdanění práce

Zdanění práce je téma často probírané po celém světě. V následujících podkapitolách jsou shrnuty nejdůležitější předpoklady a teoretická východiska zdanění práce. Jedná se především o představení základních myšlenek a komplikací při sestavování konkrétních daňových principů.

1.1 Pojem práce v daňovém kontextu

Aby bylo možné přistoupit k debatě o zdanění práce, je nutné nejprve definovat práci samotnou. Pokud není řečeno jinak, bude prací míněna závislá činnost, jak ji chápe ZDP § 6 odst. (1) písm. a) bod 1.: „Příjmy ze závislé činnosti jsou plnění v podobě příjmu ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce“. Tato definice byla zvolena, jelikož zrušení superhrubé mzdy se závislé činnosti dotýká nejvíce, a navíc tento typ příjmu tvoří více než 80 % zdanitelného příjmu fyzických osob.

1.2 Daň jako cena práce

Následující pojem, který je nutno definovat je daň. Tou je pro účely této práce myšlena daň v širokém smyslu, tedy takové peněžní plnění, které je nenávratné, nedobrovolné a nesankční a je příjmem veřejného rozpočtu. Většinou jsou to příjmy řádné, pravidelné a plánované. Řadíme mezi ně tedy kromě daní v úzkém smyslu také poplatky a peněžité plnění obdobná daním a poplatkům, jako například cla a veřejná pojistná. Na této definici se shodnou čeští odborníci napříč literaturou. (Boháč, 2013)

Tuto základní definici je nutno uvést, protože má zásadní vliv na velikost zdanění práce v České republice i mimo ni. Pokud by do zdanění práce vstupovala jen daň v úzkém slova smyslu, nebyl by obraz úplný a došlo by ke zkreslení představ (viz. Obr. 1). Jedná se především o skutečnost, že v České republice jsou nejvyšší odvody na sociální pojištění v poměru k celkovému výnosu ze zdanění v rámci celého prostoru OECD (data k roku 2019). (OECD, 2021)

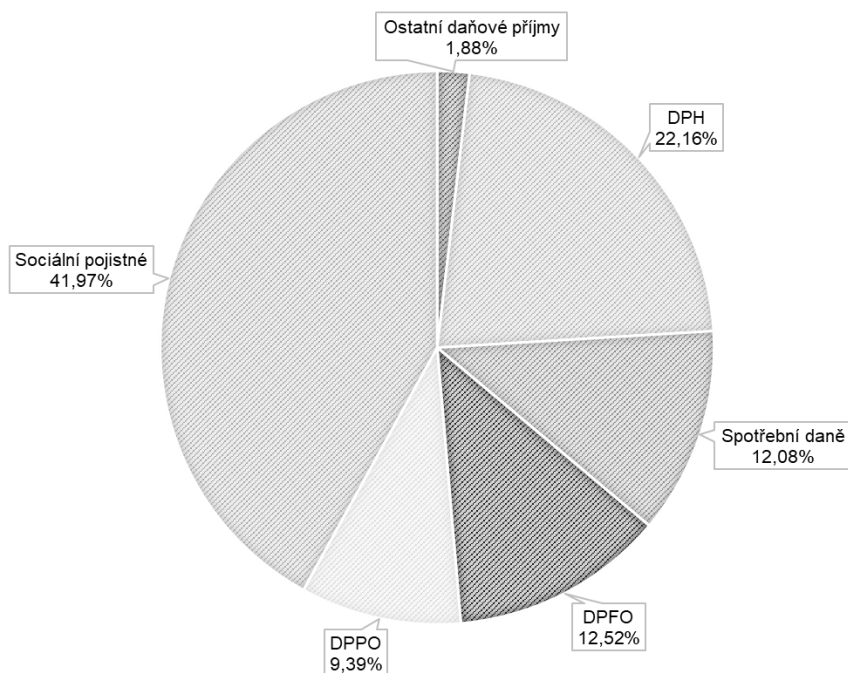
Dále je nutno podívat se na základní funkce daní jako nástroje ekonomické politiky státu. Dle Vančurové (2018) se jedná o tyto:

- fiskální,
- alokační,
- redistribuční,
- stimulační a
- stabilizační.

Fiskální funkce neboli naplnění veřejného rozpočtu je sice považována za jednu z nejvýznamnějších funkcí daní obecně, nicméně u zdanění práce je nutno podívat se i na některé ostatní funkce a zhodnotit, jak velký význam mají. Alokační funkce představuje snahu státu podporovat specifické přínosné chování, například darování krve, nebo financování vlastního bydlení tím, že umožní náklady spojené s těmito činnostmi odečíst příslušným jedincům z daní (jako slevu na dani, nebo odpočet ze základu daně).

Další významná funkce u důchodových daní je funkce redistribuční. Zde je vyjádřena snaha státu o podporu nízkopříjmových skupin nižším zdaněním. Především se jedná o systém progresivního zdanění, kde čím vyšší má jedinec příjem, tím větší procentuální zdanění se ho týká. Tento systém je používán jako způsob financování státu takovým způsobem, který nezatěžuje obyvatelstvo na, nebo za hranicí chudoby a spíše se zaměřuje na naplnění veřejných rozpočtů penězi lidí se středními a vyššími příjmy. Rizikem tohoto přístupu je nevole lidí, kterých se týká ono vyšší zdanění a jejich snaha se těmito vyšším daním vyhnout, ať už změnou daňového domicilu, nebo jinými, méně společensky přijatelnými způsoby.

Poslední funkcí je funkce stabilizační, tedy stabilizace hospodářského cyklu. V dobách ekonomického růstu, by měly být nastaveny daně vyšší, aby bylo zabráněno přehřátí ekonomiky, a naopak při ekonomické krizi by měly být daně nižší pro nastartování dalšího růstu.

Zdroj: Upraveno dle Marka Šťastného (MFČR, 2020)

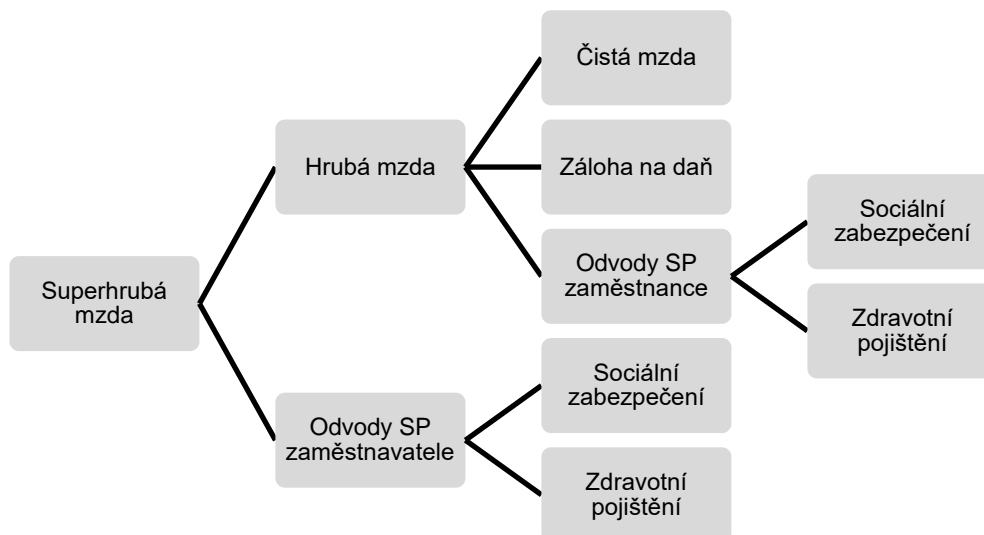
Obr. 1 Struktura daňových příjmů veřejných rozpočtů ČR v roce 2019

1.3 Vymezení pojmu superhrubá mzda

Pojem „superhrubá mzda“ není a nikdy nebyl nikde v ZDP definován. Je to pouze termín používaný pro dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti, jak byl zakotven ve znění ZDP účinném do 31.12. 2020. Superhrubou mzdu definuje Bulla a Pelcl (2021) jako hrubou mzdu, tedy příjem, včetně odvodů na sociální pojištění, ke kterému se přičtou odvody zaměstnavatele na SP (viz. Obr. 2).

Radvan a Mrkývka (2016) dále definují superhrubou mzdu z daňového hlediska. V tomto pojetí se jedná o dílčí základ daně z příjmu fyzických osob. Tento dílčí základ daně se skládá z příjmů ze závislé činnosti zvýšené (hrubá mzda) o částku odpovídající odvodům na SP, které je povinen platit zaměstnavatel (33,8 % z hrubé mzdy).

Z těchto dvou definic je možno soudit, že o pojmu superhrubá mzda panuje v literatuře povětšinou shoda. Většina ostatních autorů má stejné, nebo velmi podobné definice superhrubé mzdy, jaké byly uvedeny v předchozích odstavcích. Z tohoto důvodu se i tato práce bude držet těchto definic při používání pojmu superhrubá mzda.

Obr. 2 Rozpad superhrubé mzdy

1.4 Základní konstrukční prvky daňového systému

Jak je možné vyzorovat z pojetí zdanění práce napříč zeměmi, nepanuje jednotný názor na konstrukci této daně. I přes to můžeme najít některé záchytné body, které jsou, alespoň odbornou veřejností, považovány za dobré základy daňového systému.

Jako první bude zmíněn princip široké základny. Claus, Gemmel a kol. (2010) píší, že jedním ze základních stavebních kamenů dobře postavených daní je základ daně obsahující v tomto případě co nejvíce příjmů. Je tím míněna snaha co nejkomplexněji popsat příjmy na které se zdanění vztahuje, aby se předešlo vzniku nezdaněných výjimek. Dále také konkrétněji definuje omezení nebo zrušení vynětí z předmětu daně, nebo osvobození od daně. Tímto přístupem je možné snížit procentuální sazbu daně, což přispívá k vyšší spokojenosti veřejnosti s daní. Tento princip však nemůže být brán jako dogma. Záparem zůstává například nízká solidarita s nízkopříjmovými vrstvami společnosti. Jedním z fungujících řešení je nastavení smysluplného systému transferových plateb pro tyto subjekty, čímž se jim sníží efektivní zdanění, jak to zavedla například vláda na Novém Zélandu.

Dalším konstrukčním prvkem daňového systému je volba lineární, nebo progresivní sazby daně. Obě varianty skýtají individuální, specifická pro i proti. Progresivní zdanění bývá použito jako prvek zajišťující solidaritu v rámci daňového systému, kdy subjekty s vyšším příjmem platí větší procento ze svého příjmu na daních než subjekty s nižšími příjmy, čímž se snižuje tlak na tuto druhou skupinu subjektů. Další

využití najde progresivní zdanění v dobách ekonomické krize, kdy je korelováno s vyšším růstem HDP než lineární zdanění. Naopak u lineární sazby je pozorován lepší a stabilnější růst HDP v dlouhodobém horizontu. U této sazby také dochází v průměru k méně daňovým únikům, jelikož při správně nastavené výši sazby je platit daň výhodnější než riziko spojené s pokusem obejít systém a na dani ušetřit. (Elshani, Pula a kol., 2018)

Podle standardní teorie optimálního zdanění, jak o něm píše Mankiw, Weinzierl a Yagan (2009) by se mělo optimální zdanění řídit těmito doporučeními:

- Optimální mezní hodnota sazby daně závisí na rozložení schopností ve společnosti.
- Optimální mezní sazba daně by mohla být klesající u poplatníků s vysokými příjmy.
- Rovná daň s paušální transferovou platbou by mohla být blízká optimální dani.
- Optimální rozsah redistribuce roste s nerovností mezd.
- Daňová zátěž by měla odpovídat osobním charakteristikám podobně jako výši příjmů.
- Pouze finální statky by měly být zdaněny a v zásadě by měly být zdaněny stejně.
- Očekávané kapitálové příjmy by neměly být zdaněny.
- V náhodné dynamické ekonomice vyžaduje daňová politika zvýšený stupeň propracovanosti.

Dále tyto doporučení rozpracovali do osmi jednotlivých lekcí. První doporučení shledali jako moc obecné, přesto cenné jako základ pro další sadu doporučení. Druhé doporučení by mělo zohledňovat schopnost získat příjem a jeho rozložení ve společnosti. Nižší zdanění obyvatelstva s vyššími příjmy by mělo napomoci jako motivace pro tuto skupinu vyvíjet více výtěžnou činnost. Třetí z doporučení se zabývá lineární sazbou, o které již bylo hovořeno výše, nicméně přidává k ní ještě paušální transfer, který v praxi změní linearitu v progresi. Čtvrté doporučení vznáší požada-

vek na větší přerozdělování při vyšším rozdílu mezd. Tedy čím blíže jsou si jednotlivé sociální skupiny, tím méně je potřeba zasahovat. Páté doporučení je, že zdanění by se nemělo řídit pouze příjmy, ale i osobními charakteristikami poplatníka. Šesté doporučení se týká především nepřímých daní a tvrdí, že by se neměly finální statky dělit do kategorií a danit rozdílně, nýbrž, že by měla být nastavena jednotná sazba daně. Sedmé doporučení říká, že kapitálové příjmy by neměly být zdaněny vůbec. Je pravda, že trend ve vyspělých zemích je snižovat zdanění kapitálového majetku, ale zda dojde někdy toto doporučení plně do praxe je těžké odhadovat. Poslední doporučení se v různých aspektech váže k pátému a dále rozvíjí, že by se mělo přihlížet k jednotlivcům a jejich schopnostem platit daně, pracovat a podobně při nastavování daňového režimu. Například jeden z návrhů by mohl být testovat zájemce o transfery nejen na příjmy ze zaměstnání a živnosti, ale i na úspory, které mohou sami o sobě další příjmy generovat.

2 Analýza politické a ekonomické situace

Při pohledu na superhrubou mzdu nelze vynechat rozbor politické a ekonomické situace při jejím zavedení a nyní při jejím zrušení. Práce se zaměří především na klíčové faktory, které měly na superhrubou mzdu zásadní vliv v obou těchto krucióálních obdobích.

2.1 Velká recese

V době, kdy byla superhrubá mzda poprvé představena, se svět potýkal s významnou ekonomickou krizí. Toto období, počínající rokem 2007, označované jako The Great Recession, tedy Velká recese, spustila hypoteční krize ve Spojených státech amerických. Ve chvíli, kdy dlužníci přestali hypotéky hromadně splácet, objem dluhů byl pro mnohé menší banky neúnosný. Problém to způsobilo především pro takzvaný shadow banking system, kam patří například investiční banky, u kterých v té době neexistovala dostatečná regulace a pro které byla tato situace likvidační. Tři z největších takových subjektů v USA zkrachovaly, nebo byly odkoupeny pod cenou jinými bankami. Zbývající dva subjekty musely projít zásadní restrukturalizací. Jelikož hypoteční krize bobtnala ve stejné době i v evropských zemích, odehrál se zde podobný scénář. Některé země byly nuceny zachránit soukromé bankovní subjekty buď znárodněním, nebo alespoň finanční podporou hrazenou z veřejných rozpočtů. To se promítlo do značného nárůstu státních dluhů. Některé země se již dlouhodobě s vysokým dluhem potýkaly a tato krize jejich situaci jen zhoršila. (Bernanke, 2011)

2.2 Stabilizace veřejných financí

Díky zkušenostem s krizí z let 1997 a 1998 se v České republice první vlna krize nijak zásadně neprojevila, pokles HDP nastal až v roce 2009. Do této situace vstupuje reforma veřejných financí z let 2008–2010, ke které došlo za pravicové koaliční vlády ODS, KDU-ČSL a Strany zelených. Hlavním důvodem pro stabilizaci bylo snížit vládní deficit pod 3 % HDP, jak požadují Maastrichtská kritéria. Česká republika měla v té době dlouhodobě s tímto ukazatelem potíže. Řešením měl tedy být komplexní balíček opatření, který nicméně předpokládal velmi pozitivní makroekonomickou situaci, jelikož domácí ekonomika rostla rekordním tempem při mírné inflaci. Jednalo se o soubor, který si stanovil následující cíle:

- snížit zásahy státu do ekonomiky,

- snížit výdaje veřejných rozpočtů,
- snížit daňovou zátěž
- a lépe usměrnit sociální systém.

Jednou z hlavních součástí byla daňová reforma, která se promítla do všech stávajících daní. U některých daní se jednalo o menší zásahy, jako například u DPH. Některé daně, jako daň dědická, byly zrušeny úplně. Největší změnou ale prošla daň z příjmu. (Ministerstvo financí, 2007)

2.3 Reforma daně z příjmu

Největší rozdíl oproti stavu před reformou bylo zrušení progresivní daně, kde se sazby pohybovaly mezi 12–32 % a zavedení rovné daňové sazby ve výši 15 % pro fyzické osoby. Aby nedošlo k výraznějším výpadkům příjmu veřejných rozpočtů, byl také zaveden nový výpočet dílčího základu daně z příjmu ze závislé činnosti. Ke stávající hrubé mzdě se nově měly přičíst i odvody SP, které odvádí zaměstnavatel (v té době ve výši 35 % hrubé mzdy). Pelc (2012) si superhrubé mzdě myslí následující: „Jde o fiktivní zvýšení základu daně z příjmů ze závislé činnosti, které se vymyká hospodářské a daňové logice; v historii zdaňování v Evropě nelze najít s tímto institutem ani vzdálenou podobnost.“ Na jednoduchém výpočtu bude předvedeno, jaký měla tato úprava dopad na zdanění (bez přihlédnutí k dalším změnám).

$$ZD * SD = D \quad (1)$$

ZD – Základ daně

SD – Sazba daně

D – Daň

Nejprve bude vypočtena daň, pokud by při nové sazbě zůstal zachován stejný základ daně jako platil před reformou. Podle vzorce (1) tedy bude dosazena hrubá mzda „*M*“ jako základ daně následovně:

$$M * 0,15 = 0,15M$$

Z tohoto vyplývá, že by zdanění bylo opravdu oněch 15 %, které slibovala tato daňová reforma. Pokud by ale byla dosazena jako základ daně tzv. superhrubá mzda, tedy hrubá mzda zvýšená o 35 %, dostaneme tento výpočet:

$$(M * 1,35) * 0,15 = 0,20M$$

Rázem výsledná daň představuje lehce přes 20 % z hrubé mzdy. Toto byla kritika, které tento nový koncept čelil již od samého začátku. Běžný občan je tímto systémem vlastně mystifikován a veden k představě, že lepší forma struktury by byla narovinu přiznat 21% sazbu daně. Další kritika poukazovala na fakt, že touto konstrukcí dochází ke dvojímu zdanění příjmů. Tedy že jsou daně všechny odvody na SP, jak ze strany zaměstnance, tak zaměstnavatele. Následující výpočet má v čitateli součet odvodů na SP, ve jmenovateli pak hrubou mzdu zvýšenou o 35 %.

$$\frac{(0,35 + 0,11)}{1,35} = 0,34$$

Podle výpočtu výše je možné konstatovat, že 34 % ze základu daně tvořily povinné odvody na SP. Jinými slovy, více než třetina daně je placena z příjmů, které nikdy nenáležely poplatníkovi daně. Toto dvojí zdanění bylo již před zavedením označováno za problematické jak odborníky, tak v tisku. Ministerstvo financí jako hlavní protiargument uvádělo snahu zpřehlednit odvody a lépe informovat všechny zaměstnance o reálné ceně pracovních míst, kterou zaměstnavatel musí hradit. Docielit této transparentnosti se mělo tím, že částka superhrubé mzdy byla nově zahrnuta na výplatní pásce. Navíc měla být původně superhrubá mzda zavedena jen dočasně

Superhrubá mzda a změna sazeb daně však nejsou jedinými změnami, které byly do této reformy zařazeny. Zásadní změnu přineslo také zvýšení slev na dani, jak je možné vidět v tabulce 1.

Tab. 1 Porovnání slev na dani a daňového zvýhodnění mezi lety 2007 a 2008

Sleva na	2007	2008
• poplatníka	7 200 Kč	24 840 Kč
• druhého z manželů	4 200 Kč	24 840 Kč
• poživatele částečného invalidního důchodu	1 500 Kč	2 520 Kč
• poživatele plného invalidního důchodu	3 000 Kč	5 040 Kč
• držitele průkazu ZTP/P	9 600 Kč	16 140 Kč
• studenta	2 400 Kč	4 020 Kč
Daňové zvýhodnění na dítě	6000 Kč	10 680 Kč

Zdroj: ZDP, vlastní zpracování

V důsledku všech výše zmíněných změn byl dopad na poplatníka všeobecně pozitivní, tedy že poplatník oproti stavu před reformou ušetřil. Nicméně vlivem veškerých změn a zastropování odvodů na SP na 48násobku průměrné mzdy došlo k degresivnímu zdanění, kdy kombinovaná zátěž odvodů na SP a daně z příjmu nejprve roste, avšak po překročení stropu zásadně klesá. Do nejhorší pozice se tedy paradoxně dostává člověk se středně vyššími příjmy. Další otázkou je, zda v důsledku došlo ke zjednodušení daňového systému, což byl další z cílů reformy. Odpověď není zcela jasná, spíše však ne.

Jak je patrné z kontextu, reforma uvedla na scénu některá kontroverzní témata a rozdělila společnost na několik táborů. I přes to byly změny přijímány veřejností vcelku kladně. Většina výhrad hlavních kritiků tohoto systému byla představena v předchozí části textu. Nejvíce proti této reformě pochopitelně vyhrazovaly levicové strany, například ČSSD a KSČM. Ihned po vstupu této reformy v platnost přicházely s návrhy zavedení alespoň rámcového systému progresu. Ostře také negovaly i koncept superhrubé mzdy jako takové.

2.4 Krize Covid-19

Nyní je zde nutné uvést situaci odehrávající se o celé desetiletí později, tedy v roce 2020. Po několika letech stabilně rostoucího vývoje ekonomiky přišla na mezinárodní scénu nová krize, tentokrát způsobena globální pandemií viru SARS-CoV-2. Koncem roku 2019 se čínském město Wuchan stalo epicentrem nového typu koronaviru, který se vyvinul z velmi málo nebezpečné varianty SARS-CoV, která měla na počátku tisíciletí na svědomí 774 lidských životů. (NHS, 2019) Tento nový typ koronaviru se vyznačoval vysokou infekčností a během pár měsíců se rozšířil do většiny zemí světa. V reakci na toto rychlé šíření viru byla po světě přijímána hygienická opatření různé váhy a intenzity s cílem omezit transmise. Jednalo se například o uzavírání hranic, ale také například o zvýšené společenské nároky na obyvatelstvo, které často výrazně ovlivnily každodenní život občanů. Dalším nástrojem byl pak takzvaný „lockdown“, který měl podobu zákazu, nebo omezení vycházení z místa bydliště. To bylo podpořeno i omezením, nebo uzavřením obchodů a služeb, které nejsou považovány za základní. Zvýšenými výdaji z veřejných rozpočtů a zmrazením značné části ekonomiky dosáhla vláda premiéra Andreje Babiše stavu, kdy se schodek státního rozpočtu za 2020 vyšplhal na rekordních 367,4 mld. Kč, v prvních 9 měsících v roce 2021 činil schodek již 326,3 mld. Kč (Ministerstvo financí, 2021). Může tedy být hovořeno o rekordním zadlužování České republiky.

Co se obrazu politické scény v tomto období týče, rok 2020 byl třetím rokem vlády premiéra Andreje Babiše a jeho kabinetu, ze kterého bych zmínil především Alenu Schillerovou jako ministryni financí a ministra vnitra Jana Hamáčka. Tím, že byla vláda v průběhu roku 2020 nucena přistupovat ke krajně nepopulárním krokům (uzavírání obchodů a služeb, omezení volného pohybu atd.), mohl jedním z důvodů pro zrušení superhrubé mzdy být i politický tlak vyvolaný blížícími se volbami. Je známo, že některá fiskální rozhodnutí jsou ovlivněna takzvaným politickým cyklem, tedy že vláda může být motivována spíše znovuzvolením než dlouhodobým prospěchem země. (Mankiw, 2000)

2.5 Důvody pro zrušení superhrubé mzdy

Je nutno říci, že nynější zrušení superhrubé mzdy není současný nápad. Zrušit ji byl plán již od jejího zavedení. Původně měla být používána jen dva roky. Od roku

2010 měly podobný bod ve vládním prohlášení snad všechny nastupující vlády. Nikdy se však k takovému kroku nakonec nepříkročilo, jelikož se nikomu nechtělo připravit vládní rozpočet o tento příjem, nebo zvedat sazbu daně, a to ani Andreji Babišovi, ať už jako ministři financí, nebo jako premiérovi.

Při prosazování vládního návrhu na novelizaci ZDP bylo možné slyšet především názor, že zrušení superhrubé mzdy přinese domácnostem více peněz, které budou moci utratit a podpořit tak ekonomiku zasaženou pandemií. Další důvody pro zrušení jsou například:

- spravedlnost daňového systému,
- zabránění dvojímu zdanění,
- a zjednodušení daňové konstrukce.

Superhrubá mzda dle odborníků už od svého počátku porušovala princip spravedlnosti, jelikož stavěla zaměstnance do pozice vyššího zdanění než například osoby samostatně výdělečně činné. Souvisí to právě s druhým bodem, a to s dvojitým zdaněním. Tím, že se daní i fiktivní zvýšení v podobě částky odpovídající odvodům na SP dochází k nepřiměřenému daňovému zatížení těchto subjektů. Poslední bod, tedy zjednodušení daňové konstrukce je něco, čeho se snaží dosáhnout všechny reformy daně z příjmu, nebo to alespoň vždy deklarují.

2.6 Důvody proti zrušení superhrubé mzdy

Již od prvotního nápadu zrušit superhrubou mzdu k 1. 1. 2021 se objevovaly názory proti tomuto návrhu. Ozývaly se především od ekonomů a jiných členů odborné veřejnosti, jako například od guvernéra ČNB, Národní rozpočtové rady, akademiků z VŠE a jiných. Nejčastější názor, který zastávali odborníci, byl ten, že je celá reforma špatně načasovaná. Tedy že sice zrušit superhrubou mzdu je správný krok vpřed, ale že na to teď není vhodná doba. Tento krok bylo potřeba udělat v době, kdy česká ekonomika rostla. Navíc i přes dobré úmysly nastartovat ekonomiku tím, že vláda nechá více peněz domácnostem, nemusí ani tento záměr vyjít. Důvodů je hned několik:

- ekonomická nejistota,
- dovoz zboží,

- dluhová brzda,
- a inflace.

Zaprvé, v době ekonomické nejistoty a zejména v době, kdy si běžný občan nemůže být jistý, kdy zrovna jemu vláda zakáže pracovat, bude spíše větší tendence spořit. Tedy značná část z plánované podpory ekonomiky zůstane v lepším případě na běžných účtech v bance, v horším pod matrací.

Za druhé, spousta zboží, které si český spotřebitel kupuje se dováží ze zahraničí. Tím, že všechny, nebo alespoň velká část takto utracených prostředků poputuje za hranice naší republiky, například do Číny, Polska, Ukrajiny, nebo do Francie, nemůžeme doufat v jejich prospěšnost v rozvoji české ekonomiky.

Za třetí, tím, že vláda sníží daňovou zátěž způsobí výpadek příjmů veřejných rozpočtů. V té chvíli ztenčí vládní výdaje a výdaje městských, či krajských rozpočtů. Jelikož i vládní výdaje se započítávají do HDP, tímto krokem sice na jedné straně HDP zvedáme, na druhé ho ale snižujeme. Podle Národní rozpočtové rady (2020) se tímto krokem navíc podstatně rychleji přiblížíme takzvané dluhové brzdě, tedy zákonem stanovenému maximálnímu zadlužení stanovenému na 55 % HDP. Při zachování stavu, před reformou by ČR tohoto stavu podle dosáhla v roce 2043, po reformě by podle modelů bylo tohoto stavu dosaženo již v roce 2027

Za čtvrté, nebyly brány v potaz případné předvídatelné kroky monetární politiky ČNB. V posledním čtvrtletí 2021 začala Česká národní banka zvedat úrokové míry v reakci na růst inflace. Tento krok však byl do jisté míry očekávatelný a vládní návrh daňové reformy s tím měl také při odhadech dopadů počítat. Tím, že budou banky nabízet spoření s vyšším úrokem, přimějí domácnosti uspořit ještě o kus více, než by spořili z důvodů popsaných v prvním bodě. (Ťopek, 2020)

2.7 Závěry analýzy

Z dosavadní analýzy je zřejmé, že diskurz okolo superhrubé mzdy byl vypjatý jak v době jejího zavedení, tak v době zrušení. Nejprve při představení konceptu zdanění, který byl v té době unikátní na celém světě, kdy si musela tehdejší vláda obhájit právně i ekonomicky tento nový koncept a vymezit se proti názorům, že tento krok přináší vlastně dvojí zdanění příjmů, nebo nejméně zdanění fiktivních částek, které nikdy nenáleželi poplatníkovi daně. Reforma představující tuto změnu navíc

vznikla v ekonomicky nestabilním klimatu bezprostředně po období Velké recese, čímž také lehce utrpěla. I přes původní plán, že by se mělo jednat o pouze dočasné opatření, fungovala superhrubá mzda výrazně déle, než deklarovaly předpoklady při jejím vzniku, a to i navzdory politickým snahám o její zrušení.

Po 13 letech své existence byla nakonec superhrubá mzda zrušena. Většina odborné veřejnosti se shoduje, že samo o sobě jde o krok správným směrem. Nelze však jednoduše odhlédnout od okolností, které tuto změnu doprovázejí. Vládní návrh na novelizaci přišel ve chvíli, kdy se česká ekonomika potýká s krizí. Vládě se navíc kvůli pandemii koronaviru značně zvýšily nutné výdaje. Ohrožovat rozpočet v takovéto situaci snížením příjmů není dle expertů vhodné. Dle renomovaných autorit nepřinese tento krok pozitiva ani v krátkodobém, ani střednědobém výhledu. V prostředí ekonomické nejistoty a stále se měnících predikcí je navíc pravděpodobné, že tyto změny nebudou mít kýžený účinek. Do jaké míry šlo o promyšlené rozhodnutí na základě dat a ekonomických analýz a do jaké míry šlo o politické rozhodnutí motivované blížícím se koncem mandátu a záchranou nepopulárních volebních preferencí, se můžeme jen domnívat.

3 Porovnání stavu na konkrétních případech

V této části práce bude na příkladech vysvětlen dopad změn v systému daně z příjmu fyzických osob na konkrétních případech. V některých případech nepůjde jen o zrušení superhrubé mzdy, ale i o vliv dalších změn ovlivňujících výsledné zdanění. Porovnáván bude stav ZDP v prosinci roku 2020 se stavem ZDP platným v listopadu 2021.

3.1 Příklad 1

Nejprve bude uveden příklad zcela prostý, tedy osamocený vliv zrušení superhrubé mzdy. Bude rozdělen do tří podkategorií. První bez vlivů jakýchkoliv jiných proměnných, dále pak bude stejný výpočet proveden na datech za stavu před daňovou reformou, a nakonec za stavu po daňové reformě.

Pro první výpočet budou použity jednoduché vzorce (2), (3), (4) a (5) pro výpočet čisté mzdy za předpokladu, že jediným faktorem, který tento výpočet ovlivňuje je superhrubá mzda. Tento příklad simuluje stav, kdy je tento příjem z druhého zaměstnání a poplatník tedy neaplikuje slevu na poplatníka.

$$\check{M} = HM - D - SP \quad (2)$$

\check{M} – Čistá mzda

HM – Hrubá mzda

D – Daň

SP – Odvody na sociální pojištění

$$D = SD * ZD \quad (3)$$

D – Daň

SD – Sazba daně

ZD – Základ daně

$$MZ = 1 - \left(\frac{\check{M}}{MNZ} \right) \quad (4)$$

MZ – Míra zdanění

\check{M} – Čistá mzda

MNZ – Mzdové náklady zaměstnavatele

$$DpS = D - S \quad (5)$$

DpS – Daň po slevě a bonusech

D – Daň

S – Slevy na dani a daňové bonusy

V první variantě bude počítáno s tím, že základem daně ZD je superhrubá mzda. Výpočet při hrubé mzdě HM 35 000 Kč, sazbě daně SD 15 % a odvodech na SP ve výši 11 % z HM vypadá následovně:

$$DpS = 0,15 * 1,338 * 35\ 000$$

$$DpS = 7\ 025\ Kč$$

$$\check{C}M = 35\ 000 - 7\ 025 - 0,11 * 35\ 000$$

$$\check{C}M = 24\ 125\ Kč$$

$$MZ = 1 - \frac{24\ 125}{46\ 830}$$

$$MZ = 48,5\ \%$$

Ve druhé variantě budou použity sejné hodnoty, jen ZD bude HM místo superhrubé mzdy:

$$DpS = 0,15 * 35\ 000$$

$$DpS = 5\ 250\ Kč$$

$$\check{C}M = 35\ 000 - 5\ 250 - 0,11 * 35\ 000$$

$$\check{C}M = 25\ 900\ Kč$$

$$MZ = 1 - \frac{25\ 900}{46\ 830}$$

$$MZ = 44,7\ \%$$

Je možné pozorovat, že míra zdanění, kterou můžeme počítat podle vzorce (4) se ve druhé variantě snížila o 3,8 % (jedná se o změnu ze 48,5 % na 44,7 %).

Tyto výpočty ukazují, že superhrubá mzda zvyšuje daňovou zátěž subjektu tím, že zvyšuje základ daně. Nejsou v nich ale obsaženy další podstatné aspekty, jako například sleva na poplatníka a jiné modifikace základu daně. Ty budou zahrnuty v následujících výpočtech. Nejprve v situaci, kdy by byla pouze zrušena superhrubá mzda, ale zbytek ZDP by zůstal ve stavu před 1. 1. 2021.

Pro konečný výpočet budou následně použity tyto údaje:

- hrubá mzda – 35 000 Kč,
- počet uplatňovaných dětí – 2.

Varianta před zrušením:

$$DpS = 0,15 * 1,338 * 35\ 000 - 2\ 070 - 2\ 884$$

$$DpS = 2\ 071\ Kč$$

$$\check{C}M = 35\ 000 - 2\ 071 - 0,11 * 35\ 000$$

$$\check{C}M = 29\ 079\ Kč$$

$$MZ = 1 - \frac{29\ 079}{46\ 830}$$

$$MZ = 37,9\ \%$$

Varianta po zrušení:

$$DpS = 0,15 * 35\ 000 - 2\ 070 - 2\ 884$$

$$DpS = 296\ Kč$$

$$\check{C}M = 35\ 000 - 296 - 0,11 * 35\ 000$$

$$\check{C}M = 30\ 854\ Kč$$

$$MZ = 1 - \frac{30\ 854}{46\ 830}$$

$$MZ = 34,1\ \%$$

Z výsledků vyplývá, že při započítání slev a bonusů je míra zdanění znatelně nižší, a to ve výši 37,9 %, resp. 34,1 %. Poslední sada variant u prvního příkladu bude vypočítána stejným způsobem, jako předchozí, ale se započítáním slev v nové výši ke stavu k 1. 11. 2021.

Varianta před zrušením:

$$DpS = 0,15 * 1,338 * 35\ 000 - 2\ 320 - 3\ 127$$

$$DpS = 1\ 578\ Kč$$

$$\check{C}M = 35\ 000 - 1\ 578 - 0,11 * 35\ 000$$

$$\check{C}M = 29\ 572\ Kč$$

$$MZ = 1 - \frac{29\ 572}{46\ 830}$$

$$MZ = 36,9\ \%$$

Varianta po zrušení:

$$DpS = 0,15 * 35\,000 - 2\,320 - 3\,127$$

$$DpS = -197\text{ Kč}$$

$$\check{C}M = 35\,000 + 197 - 0,11 * 35\,000$$

$$\check{C}M = 31\,347\text{ Kč}$$

$$MZ = 1 - \frac{31\,347}{46\,830}$$

$$MZ = 33,1\%$$

Při započítání nové výše slev a bonusů klesne míra zdanění ještě o 1 % na 36,9 %, resp. 33,1 %. Je patrné, že vliv na celkovou míru zdanění má zcela nepochybně nejen změna výpočtu základu daně, ale i zvýšení slev na dani a daňového bonusu. Pro přehlednost budou výsledky uvedeny v tabulce (2) níže.

Tab.2 Srovnání výsledků z příkladu 1

ZD	Superhrubá mzda	Hrubá mzda
Výpočet 2	29 079 Kč	30 854 Kč
Výpočet 3	29 572 Kč	31 347 Kč

3.2 Příklad 2

V druhém příkladu bude vypočteno, jaký dopad má novela celkově na subjekty v různých příjmových kategoriích neboli kolik mohou jednotlivé domácnosti ušetřit na dani z příjmu. U každého výpočtu budou uvedeny dvě varianty, první s daní vypočtenou podle stavu zákona k 31. 12. 2020, druhá podle stavu zákona k 1. 11. 2021.

První výpočet se zabývá bezdětným subjektem, který si vydělává minimální mzdu. Jelikož se měnila i minimální mzda, bude počítáno s dvěma rozdílnými částkami hrubé mzdy.

1. varianta:

$$DpS = 0,15 * 1,338 * 14\,600 - 2\,070$$

$$DpS = 861\text{ Kč}$$

$$\check{C}M = 14\,600 - 861 - 0,11 * 14\,600$$

$$\check{M} = 12\,133 \text{ Kč}$$

$$MZ = 1 - \frac{12\,133}{19\,535}$$

$$MZ = 37,9 \%$$

2. varianta

$$DpS = 0,15 * 15\,200 - 2\,320$$

$$DpS = -40 \text{ Kč}$$

$$\check{M} = 15\,200 - 0 - 0,11 * 15\,200$$

$$\check{M} = 13\,528 \text{ Kč}$$

$$MZ = 1 - \frac{13\,528}{20\,338}$$

$$MZ = 33,5 \%$$

Ve druhé variantě byla dosazena nulová hodnota daně, jelikož sleva na poplatníka nemůže tvořit daňový bonus. Pro bezdětný subjekt pracující za minimální mzdu se tedy situace po novelizaci zlepšila. Jednak relativně, nově je jeho míra zdanění o 4,4 % nižší a za druhé absolutně, jelikož si domů odnese o 1 395 Kč více každý měsíc. Pro nízkopříjmové skupiny se tedy situace zlepšila podstatně, čistá mzda bezdětného jednotlivce pracujícího za minimální mzdu se zvýšila o 11,5 %.

Druhý výpočet se zaměří na stejný subjekt, jako v předchozím výpočtu ale s hrubou mzdou ve výši průměrné mzdy, jak je stanovena pro maximální výměru sociálního zabezpečení. Znovu se tedy mezi variantami objeví rozdíly v základu daně.

1. varianta:

$$DpS = 0,15 * 1,338 * 34\,382 - 2\,070$$

$$DpS = 4\,831 \text{ Kč}$$

$$\check{M} = 34\,382 - 4\,831 - 0,11 * 34\,382$$

$$\check{M} = 25\,769 \text{ Kč}$$

$$MZ = 1 - \frac{25\,769}{46\,003}$$

$$MZ = 44 \%$$

2. varianta:

$$DpS = 0,15 * 35\,441 - 2\,320$$

$$DpS = 2\,997 \text{ Kč}$$

$$\check{M} = 35\,441 - 2\,997 - 0,11 * 35\,441$$

$$\check{M} = 28\,545 \text{ Kč}$$

$$MZ = 1 - \frac{28\,545}{47\,420}$$

$$MZ = 39,8 \%$$

Na tomto výpočtu je možné pozorovat trend, jaký byl viditelný i v předchozích výpočtech, tedy že míra zdanění je nezanedbatelně nižší po novele. Mezi těmito dvěma variantami se konkrétně jedná o rozdíl 4,2 %.

Další výpočet započítá do rovnice i vliv zvýšeného daňového bonusu na druhé, třetí a další dítě. Subjekt bude tentokrát uplatňovat mimo slevy na poplatníka i daňový bonus na tři děti. Hrubá mzda bude tentokrát pro obě varianty stejná, a to ve výši 55 000 Kč.

1. varianta:

$$DpS = 0,15 * 1,338 * 55\,000 - 2\,070 - 4\,901$$

$$DpS = 4\,067 \text{ Kč}$$

$$\check{M} = 55\,000 - 4\,067 - 0,11 * 55\,000$$

$$\check{M} = 44\,883 \text{ Kč}$$

$$MZ = 1 - \frac{44\,883}{73\,590}$$

$$MZ = 39 \%$$

2. varianta:

$$DpS = 0,15 * 55\,000 - 2\,320 - 5\,447$$

$$DpS = 483 \text{ Kč}$$

$$\check{M} = 55\,000 - 483 - 0,11 * 55\,000$$

$$\check{M} = 48\,467 \text{ Kč}$$

$$MZ = 1 - \frac{48\,467}{73\,590}$$

$$MZ = 34,1 \%$$

Při započítání zvýšeného daňového bonusu se míra zdanění dále vzdaluje, zde se rozdíl vyšplhal až na 4,9 %. Je tedy zřejmé, že na míru zdanění mají vliv i další změny v ZDP, nicméně jak je vidět ze všech předchozích výpočtů, největší vliv má nepochybně změna výpočtu základu daně, tedy zrušení superhrubé mzdy.

3.3 Příklad 3

Ve třetím příkladu bude představen model průměrné domácnosti. Bude se jednat o konstrukt dle statistických dat dostupných z materiálů zveřejňovaných Českým statistickým úřadem (2021). Jedná se o dva subjekty, muže a ženu se dvěma dětmi, hrubá mzda muže odpovídá mediánu mezd mužů v prvním čtvrtletí roku 2021, tedy 32 235 Kč, hrubá mzda ženy je nastavena analogicky na 27 237 Kč. Pro zjednodušení nebude uvažováno o započítání jiných faktorů do výpočtu. První varianta bude počítána jako kdyby se zdanění těchto dvou subjektů řídilo podle ZDP ke konci roku 2020, ve druhé variantě podle ZDP k listopadu 2021.

1. varianta:

- manžel

$$DpS = 0,15 * 1,338 * 32\ 235 - 2\ 070 - 2884$$

$$DpS = 1\ 515\ Kč$$

$$\check{C}M = 32\ 235 - 1\ 515 - 0,11 * 32\ 235$$

$$\check{C}M = 27\ 174\ Kč$$

$$MZ = 1 - \frac{27\ 174}{43\ 130}$$

$$MZ = 37\ %$$

- manželka

$$DpS = 0,15 * 1,338 * 27\ 237 - 2\ 070$$

$$DpS = 3\ 396\ Kč$$

$$\check{C}M = 27\ 237 - 3\ 396 - 0,11 * 27\ 237$$

$$\check{C}M = 20\ 845\ Kč$$

$$MZ = 1 - \frac{20\ 845}{36\ 443}$$

$$MZ = 42,8\ %$$

2. varianta:

- manžel

$$DpS = 0,15 * 32\ 235 - 2\ 320 - 3127$$

$$DpS = -611\ Kč$$

$$\check{C}M = 32\ 235 + 611 - 0,11 * 32\ 235$$

$$\check{M} = 29\,300 \text{ Kč}$$

$$MZ = 1 - \frac{29\,300}{43\,130}$$

$$MZ = 32 \%$$

- manželka

$$DpS = 0,15 * 27\,237 - 2\,320$$

$$DpS = 1\,765 \text{ Kč}$$

$$\check{M} = 27\,237 - 1\,765 - 0,11 * 27\,237$$

$$\check{M} = 22\,476 \text{ Kč}$$

$$MZ = 1 - \frac{22\,476}{36\,443}$$

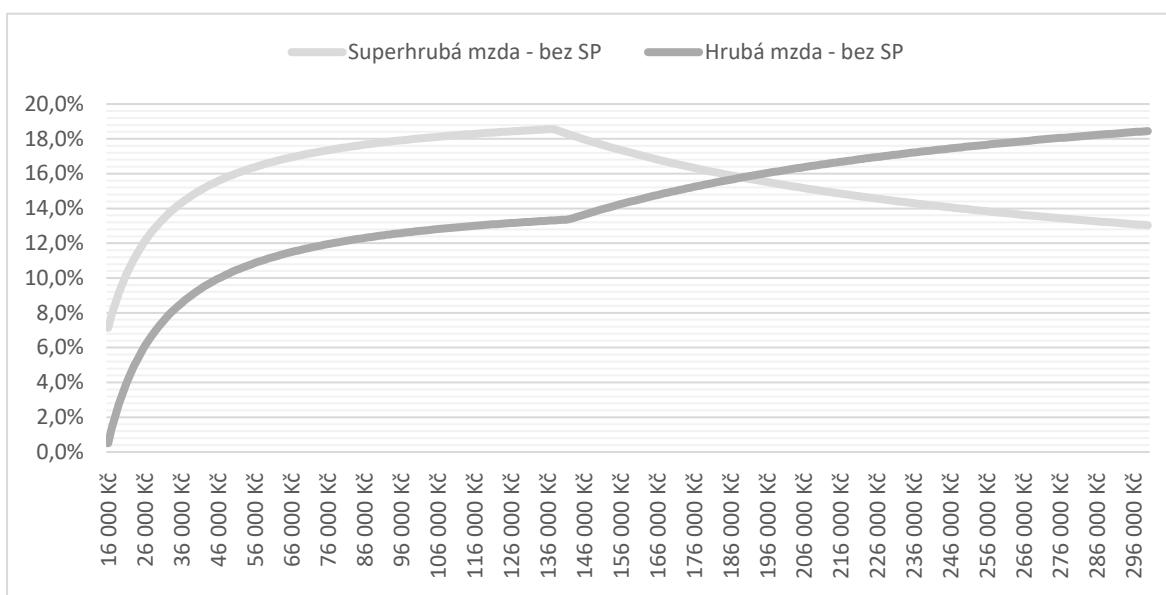
$$MZ = 38,3 \%$$

Zde je možné pozorovat, že změna zákona měla na modelovou průměrnou domácnost relativně velký dopad. Absolutně zůstalo v této domácnosti o 3 757 Kč více, tzn. o 7,8 % čisté mzdy před novelou. Jejich souhrnná míra zdanění klesla z 39,7 % na 34,9 %. Při průměrném měsíčním nájmu bytu 3+1 o velikosti 90 m² 21 330 + cca. 5000 Kč za energie (ČT 24, 2021), spotřebě jídla 2 500 Kč na dospělé osobu (Pekárek, 2021) a nákladech na děti 12 380 Kč (předpoklad – první dítě mezi 3 – 5 lety, druhé mezi 6 – 10 lety) jsou takovéto úspory zajisté vítané. (Jochová, 2021)

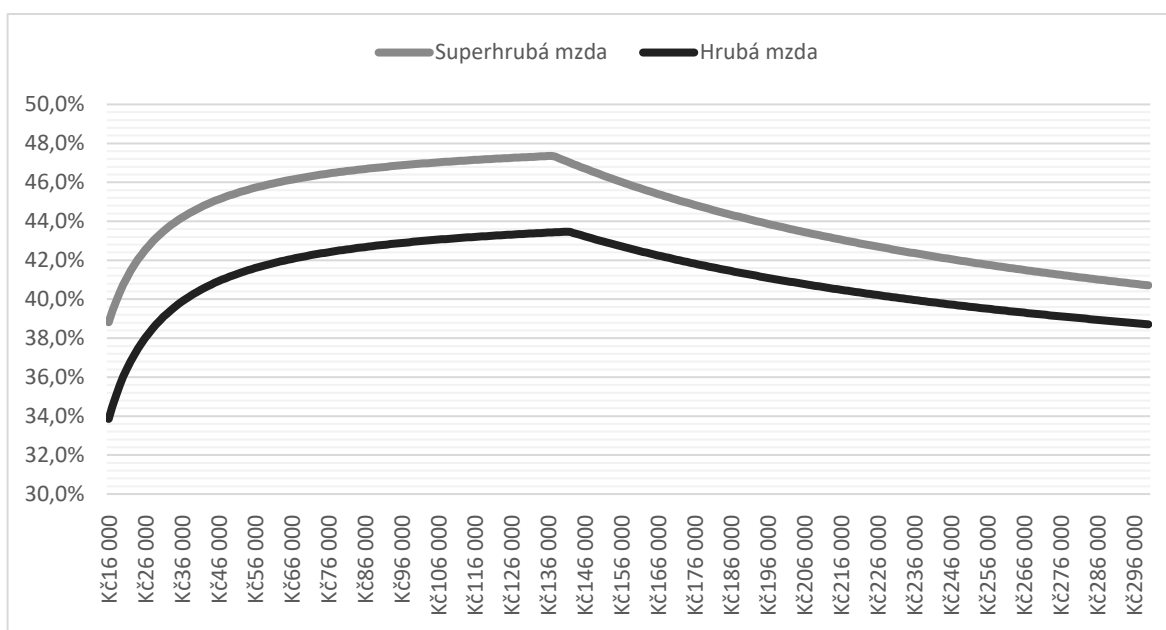
3.4 Příklad 4

Dále je nutné podívat se na společnou slabinu obou variant, tedy před i po novele. Touto slabinou je nepochybně degresivní povaha tohoto systému i přes progresivní složku v obou. Je pravda, že základní sazba daně je u obou variant stanovena shodně na 15 %, před novelou ale existovalo solidární zvýšení daně, tedy zdanění mzdy nad 48násobek průměrné mzdy extra 7 %, po novele se již nejedná o solidární zvýšení, ale o vlastní novou sazbu daně 23 % pro mzdu nad 48násobek průměrné mzdy. Obě varianty se tedy na první pohled tváří progresivně. Nesmí být ale zapomenuto na definici zdanění práce jak je definováno v teoretické části. Tedy že do daní jsou řazeny mimo jiné i odvody na SP, jelikož mají také charakter daně v ekonomickém slova smyslu. Zde je pak vidět degresivní charakter obou variant, jelikož odvody na sociální zabezpečení jsou zastropovány a odvádí se pouze do výše 48násobku průměrné mzdy. Dopady uvádí grafy na obrázcích (3) a (4).

Obr. 3 Jednoduché porovnání míry zdanění bez odvodů SP

Obr. 4 Porovnání míry zdanění včetně odvodů na SP

Na obrázku (3) můžeme pozorovat na vztahu vypočteném jako hrubá mzda bez daně se započtenou slevou na poplatníka děleno hrubou mzdou míru zdanění vyvíjející se podle výše příjmu. Osa x znázorňuje výši hrubé mzdy, osa y míru zdanění v procentech. Před novelou vykazoval i tento poměr nejprve progresivní charakter daný pouze slevou na poplatníka, po dosažení 4násobku průměrné mzdy se změnil charakter míry zdanění na degresivní i přes solidární zvýšení daně, jelikož se základ daně nezvyšoval stejně rychle jako před touto hranicí, což je dáno konstrukcí superhrubé mzdy. Po novelizaci se tento problém při tomto pohledu spravil. Jelikož se daň počítá přímo z hrubé mzdy nevzniká problém s degresivní mírou zdanění. Na

obrázku (4) je pak vidět míra zdanění tak jak byla počítána v předchozích příkladech podle vzorce (4). Při tomto pohledu je znát, že problém degresivní míry zdanění po dosažení 4násobku průměrné mzdy nezmizel, respektive téměř se nezměnil. Obě křivky mají velmi podobný průběh. Dá se říci, že se degresivita po novele lehce snížila, nicméně rozhodně se nejedná o znatelný krok správným směrem.

3.5 Příklad 5

Poslední příklad nebude zaměřen na daňové poplatníky, ale na veřejné rozpočty. Bude zde uveden propočet dopadů zrušení superhrubé mzdy. Všechny hodnoty mimo průměrné mzdy jsou zaokrouhleny na celé tisíce. Podle Českého statistického úřadu (2021) je v ČR v roce 2020 vedeno 3 979 000 zaměstnanců při přepočtu na plně zaměstnané s průměrnou mzdou 35 662 Kč a celkovými ročními mzdovými náklady 1 702 867 294 000.

Dále bude vypočten celkový daňový roční výnos ve dvou variantách, první před novelou, druhá po ní. V obou jsou zanedbány odpočty a slevy krom slevy na poplatníka a daňového bonusu na děti. Částka daňového bonusu odpovídá průměrné porodnosti, tedy 1,7 dítěte na ženu a celkovému počtu dětí do 21 let.

1. varianta

$$1\,702\,867\,294\,000 * 1,338 * 0,15 - (24\,840 * 3\,979\,000) - (18\,144 * 2\,398\,858) \\ = 199\,402\,226\,000 \text{ Kč}$$

2. varianta

$$1\,702\,867\,294\,000 * 0,15 - (27\,840 * 3\,979\,000) - (20\,185 * 2\,398\,858) \\ = 96\,233\,785\,000 \text{ Kč}$$

Z těchto výpočtů vyplývá, že rozdíl v daňovém výnosu mezi první a druhou variantou je 103 168 441 000 Kč, tedy něco přes 100 mld. Kč. Celkově se tato částka může lehce odchylovat od skutečné díky zjednodušení výpočtu, nicméně jako odhad poslouží velmi dobře. Jedná se o zásadní zásah do celkových příjmů veřejných rozpočtů, který není dostatečně kompenzován. V době rekordních schodků rozpočtu jak v roce 2020, tak v roce 2021 není jisté, zda bylo šťastné rozhodnutí takto drastický krok udělat právě teď.

4 Představení vlastního názoru

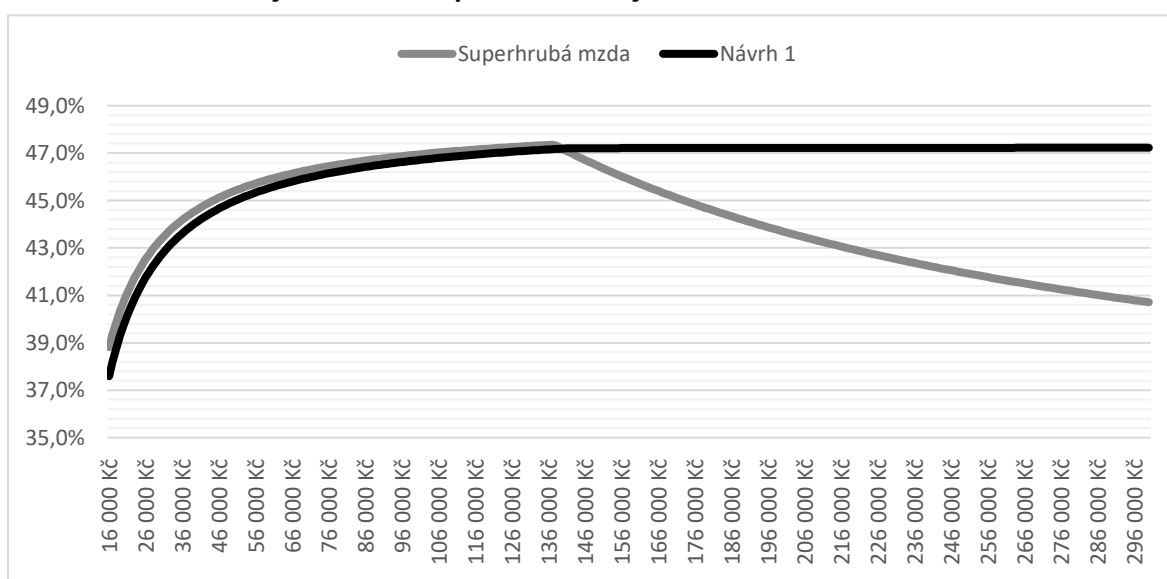
V této části budou představeny dva alternativní návrhy, jak by se dalo přistoupit k problematice zrušení superhrubé mzdy. První návrh bude pojat méně do hloubky, zato více realisticky. Druhý návrh je v současnosti neproveditelný, na druhou stranu se jedná o komplexní řešení daňového systému jako celku.

4.1 Návrh 1

V návrhu 1 je snaha dosáhnout zrušení superhrubé mzdy při zachování současné koncepce struktury ZDP a při zachování původního příjmu veřejných rozpočtů v roce přijetí s postupným snižováním dle vývoje situace. Jedná se o návrh s nejmenšími zásahy do současné legislativy.

Jak bylo předvedeno v příkladech výše, míra zdanění se po zrušení superhrubé mzdy snížila o necelá 4 %. Nastavením vhodné sazby daně je možné tento pokles korigovat. Obrázek (5) porovnává míru zdanění při ponechání superhrubé mzdy a míru zdanění návrhu 1, pokud by se základní sazba daně nastavila na 20 % a zvýšená sazba na 38 %. Ukazuje se, že při takovémto nastavení by se eliminovala degresivita po dosažení hranice 48násobku průměrné mzdy, což by zamezilo jednomu z faktorů neférovosti současného systému. Dále je možné pozorovat, že při nové sazbě daně by byla míra zdanění nepatrně nižší, což je dáno zaokrouhlením sazby daně.

Obr. 5 Porovnání míry zdanění u superhrubé mzdy a návrhu 1 včetně odvodů SP

Pro upřesnění, zvýšená sazba by se týkala stále jen příjmů nad hranicí 48násobku průměrné mzdy, pro příjmy pod touto hranicí by stále platila sazba nižší. Je to pouze prostředek, jakým je možné dorovnat míru zdanění a zajistit požadovaný průběh míry zdanění napříč příjmovými skupinami. Další způsob, kterým by se dal tento problém řešit by bylo zrušit zastropování odvodů na SP, což by mělo podobný efekt jako zvýšení zvýšené sazby daně.

Na obrázku 5 je také patrné mírné snížení míry zdanění u všech subjektů před hranicí 48násobku průměrné mzdy. To by mohl být údaj, který by mohl být využit pro získání podpory tomuto návrh u široké veřejnosti, jelikož snížení míry zdanění by se týkalo zhruba 98 % zaměstnanců.

Superhrubá mzda:

$$DpS = 0,15 * 1,338 * 55\ 000 - 2\ 070 - 4\ 901$$

$$DpS = 4\ 067\ Kč$$

$$ČM = 55\ 000 - 4\ 067 - 0,11 * 55\ 000$$

$$ČM = 44\ 883\ Kč$$

$$MZ = 1 - \frac{44\ 883}{73\ 590}$$

$$MZ = 39\ %$$

Návrh 1:

$$DpS = 0,20 * 55\ 000 - 2\ 320 - 5447$$

$$DpS = 3\ 233\ Kč$$

$$ČM = 55\ 000 - 3\ 233 - 0,11 * 55\ 000$$

$$ČM = 45\ 717\ Kč$$

$$MZ = 1 - \frac{45\ 717}{73\ 590}$$

$$MZ = 37,9\ %$$

Na příkladu vidíme, že i u příjmu ve výši 55 000 Kč se míra zdanění snížila o 1,1 %. Není to sice taková úspora, jakou přinesla současná varianta, nicméně stále je to snížení daňové zátěže a dá se to tedy využít při prosazování tohoto návrhu.

Následující výpočet ukazuje, že příjmy z daně z příjmu by při stejných kritériích jako v příkladu 5 byly jen 18 mld. nižší než při ponechání superhrubé mzdy, a to i přes zvýšení slevy na poplatníka a daňového bonusu na dítě na současnou úroveň. Ve

výpočtu je také zanedbána zvýšená sazba daně, čímž by se rozdíl mezi těmito dvěma modely dále snížil.

$$1\,702\,867\,294\,000 * 0,20 - (27\,840 * 3\,979\,000) - (20\,185 * 2\,398\,858) \\ = 181\,377\,150\,000 \text{ Kč}$$

Tento návrh kombinuje výhody obou diskutovaných podob ZDP. Příjmy z této části DPFO by zůstaly na úrovni před novelizací, ale byl by zrušen koncept superhrubé mzdy, který byl sám o sobě kontroverzní. Další výhodou tohoto modelu by byla relativně široká podpora veřejnosti, jelikož snížení míry zdanění pro valnou většinu a zvýšení míry zdanění pro vrchní 2 % jsou většinou velmi dobrým bodem, jak k návrhu přivést pozitivní pozornost. V neposlední řadě spočívá výhoda tohoto modelu v negaci degresivní povahy současného znění při vyšších příjmech.

4.2 Návrh 2

Ve druhém návrhu bude představena zcela jiná koncepce pojetí daňového systému. Hned na úvod musí být zmíněno, že tato varianta je v současném prostředí zcela nereálná a jedná se spíše o zamyšlení nad teoretickým konceptem, který by mohl řešit některé problematické aspekty současného systému.

Základní podstatou tohoto návrhu by bylo zrušení všech, nebo téměř všech daní a jejich nahrazení daní z transakce. Jednalo by se o daň z jakéhokoli peněžního či nepeněžního plnění. Tím, že by základ takovéto daně byl velmi široký a bez zásadnějších výjimek, mohla by se sazba daně pohybovat v nízkých jednotkách procent, a přesto dostatečně plnit veřejné rozpočty.

Základními výhodami tohoto systému by byly:

- spravedlnost daňového systému,
- zjednodušení daňových zákonů,
- menší byrokratická náročnost,
- regulace spekulativních aktivit,
- a snížení hotovosti v oběhu.

Princip fungování této daně by byl následující. Daň by se platila z každé transakce, krom některých opodstatněných výjimek. Mezi tyto by patřily především transakce

mezi různými účty jedné osoby, ať už fyzické, nebo právnické, mezi rodinnými příslušníky a dary na dobročinné účely. U druhé kategorie výjimek je nutné dodat, že by se tato výjimka vztahovala opravdu pouze na peněžní a nepeněžní plnění mezi členy jedné rodiny v přímé linii, mezi sourozenci, nebo mezi manžely/registrovanými páry. Tato výjimka by se nevztahovala na dědictví. U třetího případu by se tato výjimka týkala pouze příspěvků registrovaným dobročinným organizacím na jejich transparentní účty, nebo na příspěvky v hotovosti, které budou následně na takovýto účet uloženy.

Poplatníkem této daně by byl vždy příjemce plnění. Plátce by mohl být v určitých případech jak příjemce, tak poskytovatel plnění. Lépe je možné tyto informace vysvětlit na příkladech:

- Při vyplácení mezd je poplatníkem zaměstnanec, ale plátcem zaměstnavatel.
- Při běžné transakci v obchodě je poplatníkem i plátcem prodávající.
- Při směně zboží za zboží si mohou strany dohodnout, která ponese daňové břemeno.
- Při platbě mezi známými je plátcem i poplatníkem příjemce transakce.
- Při výběru hotovosti je poplatníkem klient, ale plátcem banka.
- Při vyřizování dědictví je poplatníkem dědic, ale plátcem notář.

Z těchto ukázek lze dovodit základní pravidla při placení daně.

Následující část práce bude věnována podrobnějšímu popisu jednotlivých výhod. Hned u první výhody, tedy spravedlnost daňového systému, je potřeba přikládat značný význam. Jedná se především o to, že tím, že základna daně je takto široká bez větších výjimek, je zajištěna rovnost subjektů. V takovém případě, kdy nejsou poskytovány slevy pro zajištění lepší situace sociálně slabších, by se musela nastavit naopak cílená strategie vládních transferů opravdu potřebným.

Zjednodušení daňového řádu by bylo zajištěno už jen tím, že by se všechny daně, až na výjimky popsané dále, zrušily a celá daňová problematika by se nacházela v jedné normě, maximálně ve dvou. Jedna norma popisující hmotnou podstatu a druhá procesní nastavení. Tím, že by byla stanovena pravidla pro veškeré daňové

transakce na jednom místě, by se pro daňový subjekt zjednodušila situace při výpočtu a odvodu daní.

Na to navazuje další výhoda, a to menší byrokratická náročnost. Se snížením náročnosti a množství úkonů by se mohlo přistoupit k redukci pracovníků finančních úřadů a tím uspořit další náklady z veřejných rozpočtů. Dalším dopadem by bylo i zjednodušení komunikace a větší přehlednost systému.

Regulací spekulativních aktivit je myšlen efekt, kdy tím, že pokud je daň odváděna z každé transakce, stávají se například spekulace na forexovém trhu, nebo i na trhu nemovitostí méně výhodnými. Daň by se v tomto systému neplatila pouze ze zisku, ale z každé transakce, nákupu i prodeje. Jelikož nějaká forma regulace různých typů spekulací existuje už dnes, byl by tento efekt také nejspíš společensky žádoucí. Krom spekulativních aktivit by regulační vliv této struktury mohl mít pozitivní dopad i na společensky patogenní jevy, například gambling. V případě, že opakované peněžní převody podléhají dani, výše výhry se ve vztahu k vsazené částce snižuje, proto by v důsledku bylo nutné riskovat více peněz pro šanci vyhrát nižší peněžní obnos, než tomu bylo doposud.

Snížení hotovosti v oběhu je další možný dopad takovéto změny. Jedná se o krok směřující k větší kontrole pohybu peněžních prostředků státem a efektivnějšímu výběru daní. Vzhledem k tomu, že tento model předpokládá zdanění samotného aktu výběru peněz, výrazně by se zvýšila motivace veřejnosti pro volbu platby kartou, či telefonem a byla by menší poptávka po fyzických penězích. Krok je to samozřejmě kontroverzní, jelikož se takto zasahuje do soukromí obyvatel. Jestli je to krok, který se v budoucnosti uskuteční je zatím jen velmi těžké odhadnout.

Již bylo zmíněno, že některé další daně by stále existovat mohly. Jedná se především o spotřební daně, jejichž účelem je primárně motivovat k, nebo odrazovat od některých vzorců chování. Ať už se jedná o boj s alkoholismem, o boj proti cigaretám, nebo o záchranu životního prostředí, tyto daně by se jako regulátory chování mohly ponechat, aby dále sloužily svému účelu.

Na tento daňový model by následně musela navazovat i nová koncepce sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, nicméně tyto detailnější rozbory modelu nebudou v rámci této práce blíže zkoumány, jelikož by již přesahovaly rámec zadání a cílů.

Závěr

Tato práce se primárně věnuje problematice zrušení superhrubé mzdy. V úvodu práce byly shrnuty teoretické předpoklady, dále vysvětleny některé základní pojmy a koncepty, a rozebrána základní pravidla, jaká by měl daňový systém následovat. Následně práce analyzovala vývoj a události kolem zavedení superhrubé mzdy, v jaké době a za jakých podmínek vznikala a jaký vliv na ni měla Velká recese.

Superhrubá mzda měla původně sloužit jako dočasné řešení ekonomického problému, nakonec ale i přes opakované snahy o její zrušení fungovala podstatně déle, než se dalo očekávat. K zániku tohoto konceptu došlo až v době celosvětové ekonomické krize spojené s pandemií nemoci způsobované virem SARS-CoV-2. Práce zkoumá argumenty jak pro zrušení, tak pro zachování. V době všeobecné finanční nejistoty nakonec bylo přistoupeno k finálnímu zrušení, a to i navzdory doporučením některých odborníků. Práce demonstruje, že zrušením superhrubé mzdy došlo ke zlepšení v některých ohledech, jako například eliminace možného dvojího zdanění. Na druhou stranu tento zásah do příjmu veřejných rozpočtů v době nejvyšších vládních výdajů může velmi negativně ovlivnit vývoj dalšího zadlužení České republiky. Práce také vznáší otázku, do jaké míry hrál politický cyklus a s ním spojený populismus roli při rozhodování o konkrétním řešení otázky superhrubé mzdy.

Následně byly uvedeny některé příklady, ze kterých vyplývá, že pro jednotlivé subjekty se situace po novelizaci ZDP zlepšila a na dani mohou nyní ušetřit částky v hodnotách sto až tisícikorun. Analýzou výpočtů byl prokázán efekt zrušení superhrubé mzdy nejprve samotný, očištěn od vlivů ostatních elementů výpočtu daně, jako jsou slevy, odpočty a bonusy. Následně byly ve vzorcích zohledněny i některé z těchto ostatních faktorů. Na grafech byl popsán problémový průběh křivky míry zdanění a jaká řešení k této problematice nabízí novela zákona. Při pohledu pouze na DPFO by se mohlo zdát, že degresivní průběh zdanění vysokopříjmových skupin obyvatelstva zaniklo, nicméně po započítání odvodů na SP je vidět, že degresivita se jen zmírnila, ale že stále přetrvává. V posledním příkladu byly porovnány na zjednodušeném modelu předpokládané příjmy z DPFO na datech za rok 2020 před novelou a po ní.

V poslední části práce byly představeny dva návrhy, jakým způsobem by se dala alternativně řešit tato situace. První návrh vycházel ze současné úpravy DPFO a

byl jen modifikován takovým způsobem, aby napravit některé současné problémy. Především aby při zrušení superhrubé mzdy nedošlo k tak zásadnímu propadu příjmu veřejných rozpočtů a dále aby odstranil degresivní charakter křivky míry zdanění u vysokopříjmových skupin. Druhý návrh se zabývá teoretickým konceptem jedné daně, kdy by jako téměř jediný daňový příjem existovala daň z transakce. Tento návrh je rovnou avizován jako neproveditelný z mnoha důvodů, nicméně i přes to je relevantní nejméně jako podnět k zamyšlení.

Cílem této práce bylo seznámit čtenáře s dopady zrušení superhrubé mzdy a představit alternativy k postupu, jaký byl zvolen. Tyto cíle práce naplnila a čtenáři tedy může sloužit jako informovaný podklad pro detailní rozbor problematiky superhrubé mzdy včetně jejího vývoje v historii a konkrétních příkladů efektu novely pro jednotlivce i stát. V neposlední řadě zkoumá možnosti, jak účinně snížit negativní dopady spojené s jejím zrušením.

Seznam literatury

BERNANKE, Ben S, 2021. The effects of the Great Recession on central bank doctrine and practice. In: BIS.org [online]. Basilej: BIS, 2011 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.bis.org/review/r111019b.pdf>

BOHÁČ, Radim, 2013. Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice. Praha: Wolters Kluwer ČR, 332 s. ISBN 978-80-7478-045-5.

BULLA, Miroslav a Luděk PELCL, 2021. Pomocník mzdové účetní bez chyb pokut a penále od 1. 1. 2021. Český Těšín: Poradce, 112 s. ISBN 978-80-7365-448-1.

CLAUS, Iris, Norman GEMMELL, Michelle HARDING a David WHITE, 2010. Tax reform in open economies: international and country perspectives. Cheltenham: Edward Elgar, 329 s. ISBN 9781848447745.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2021. Průměrné mzdy - 1. čtvrtletí 2021. In: Český statistický úřad [online]. Praha: Český statistický úřad, 2021 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-1-ctvrtleti-2021>

ČT 24, c1996-2021. Průměrné nájemné v Česku kleslo. Nejdražší zůstává v Praze, nejlevnější v Ústí nad Labem. In: ČT 24 [online]. Praha: Česká televize, 2021 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3288259-prumerne-najemne-v-cesku-kleslo-nejdrazsi-zustava-v-praze-nejlevnejsi-v-usti-nad>

ELSHANI, Alban, Lekë PULA, Fëllënza LUSHAKU a Ardi AHMETI, 2018. The Effect of Linear Taxation versus Progressive Taxation on Economic Growth - Empirical Evidence in European Countries. EuroEconomia. 37(1), 17-29. ISSN 1582-8859.

JOCHOVÁ, Jana, c2021. Proč je dobré vyčíslit náklady na výchovu dětí? In: Alipro [online]. Praha: Alipro, 2021 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://alipro.cz/2021/06/03/proc-je-dobre-vycislit-naklady-na-vychovu-deti/>

KARFÍKOVÁ, Marie, Milan BAKEŠ, Radim BOHÁČ, et al., 2017. Teorie finančního práva a finanční vědy. Praha: Wolters Kluwer ČR, 356 s. ISBN 978-80-7552-935-0.

MANKIW, N. Gregory, 2000. Zásady ekonomie. Praha: Grada Publishing, 768 s. ISBN 978-80-7169-891-3.

MANKIW, N. Gregory, Matthew WEINZIERL a Danny YAGAN, 2009. Optimal Taxation in Theory and Practice. Journal of Economic Perspectives [online]. 2009, 23(4), 147-174 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: doi:10.1257

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Plnění státního rozpočtu ČR za leden až prosinec 2020. Mfcr.cz [online]. [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2021/pokladni-plneni-sr-40434>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Reforma veřejných financí 2007 – 2010. Mfcr.cz [online]. [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/archiv/reforma-verejnych-financi-2007-2010/zakladni-informace-k-rvf>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Výsledek hospodaření státního rozpočtu v roce 2019. Mfcr.cz [online]. [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/pokladni-plneni-sr-37026>

Mzdové prostředky, 2021. In: Český statistický úřad [online]. Praha: Český statistický úřad, 2021 [cit. 2021-12-07]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&f=TABULKA&z=T&skupId=3451&katalog=30852&pvo=MZDD914&pvo=MZDD914&evo=v265_!_MZDD-NACE_1&c=v3~8__RP2020#w=

NÁRODNÍ ROZPOČTOVÁ RADA, 2021. Vyjádření Národní rozpočtové rady k pozměňovacímu návrhu, který ruší zdaňování superhrubé mzdy a rozvolňuje fiskální pravidla. In: UNRR.cz [online]. Praha: UNRR, 2020 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://unrr.cz/vyjadreni-narodni-rozpocetove-rady-k-pozmenovacimu-navrhu-ktery-rusi-zdanovani-superhrube-mzdy-a-rozvolnuje-fiskalni-pravidla/>

NHS, 2021. SARS (severe acute respiratory syndrome). NHS.uk [online]. Londýn: NHS.uk, 2019 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.nhs.uk/conditions/sars/>

OECD, 2021. Global Revenue Statistics Database. OECD.org [online]. Paříž: OECD, 2020 [cit. 2021-11]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/tax/tax-policy/global-revenue-statistics-database.htm>

PEKÁREK, Jiří, 2021. Potraviny se přetahují s bydlením o pozici nejvyššího výdaje domácností. In: Statistika & my [online]. Praha: Český statistický úřad, 2021 [cit. 2021-11-30]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2021/04/21/potraviny-se-pretahuji-s-bydlenim-o-pozici-nejvyssiho-vydaje-domacnosti>

PELC, Vladimír. § 6 [Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky]. In: PELC, Vladimír. Zákon o daních z příjmů. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 194.

RADVAN, Michal, Petr MRKÝVKA a kol., 2016. Důchodové daně. 567. Brno: Masarykova univerzita, 247 s. Scientia. ISBN 978-80-210-8395-0.

ŤOPEK, Martin, c1996-2021. Peníze navíc ve výplatě ekonomiku nerozhýbou, míní daňový expert. Změny nejvíc potrápí dodavatele účetního softwaru. In: Hospodářské noviny [online]. Praha: Economia, 2020 [cit. 2021-12-07]. Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-66861880-penize-navic-ve-vyplate-ekonomiku-nerozhybou-mini-danovy-expert-zmeny-nejvic-potrapi-dodavatele-ucetniho-softwaru>

VANČUROVÁ, Alena, 2018. Zdanění osobních příjmů. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 452 s. ISBN 978-80-7552-927-5.

Zákon č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů, znění k 30.11.2021

Zákon č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů, znění k 31.12.2020

Seznam obrázků a tabulek

Seznam obrázků

Obr. 1 Struktura daňových příjmů veřejných rozpočtů ČR v roce 2019.....	10
Obr. 2 Rozpad superhrubé mzdy	11
Obr. 3 Jednoduché porovnání míry zdanění bez odvodů SP	30
Obr. 4 Porovnání míry zdanění včetně odvodů na SP	30
Obr. 5 Porovnání míry zdanění u superhrubé mzdy a návrhu 1 včetně odvodů SP 32	

Seznam tabulek

Tab. 1 Porovnání slev na dani a daňového zvýhodnění mezi lety 2007 a 2008 ...	17
Tab.2 Srovnání výsledků z příkladu 1	25

ANOTAČNÍ ZÁZNAM

AUTOR	Marek Šťastný		
STUDIJNÍ PROGRAM/OBOR/SPECIALIZACE	6208R163 Podniková ekonomika a finanční management		
NÁZEV PRÁCE	Superhrubá mzda, její zrušení a dopady		
VEDOUCÍ PRÁCE	prof. Ing. Jiří Strouhal, Ph.D.		
KATEDRA	KFU - Katedra financí a účetnictví	ROK ODEVZDÁNÍ	2021
POČET STRAN	44		
POČET OBRÁZKŮ	5		
POČET TABULEK	2		
POČET PŘÍLOH	0		
STRUČNÝ POPIS	<p>Tato práce představila základní teoretické poznatky pro posouzení dopadů zrušení superhrubé mzdy, nastínila události, které vedly k jejímu zavedení i k jejímu zrušení. Na příkladech byly ukázány dopady zrušení superhrubé mzdy a v návrzích byly představeny alternativní možnosti, jak tuto situaci pojmout. Cílem této práce bylo seznámit čtenáře s dopady zrušení superhrubé mzdy a představit alternativy k postupu, jaký byl zvolen. Tyto cíle práce naplnila a čtenáři tedy může sloužit jako informovaný podklad pro detailní rozbor problematiky superhrubé mzdy včetně jejího vývoje v historii a konkrétních příkladů efektu novely pro jednotlivce i stát. V neposlední řadě zkoumá možnosti, jak účinně snížit negativní dopady spojené s jejím zrušením.</p>		
KLÍČOVÁ SLOVA	Superhrubá mzda, Daň z příjmu, Daně		

ANNOTATION

AUTHOR	Marek Šťastný		
FIELD	6208R163 Business Administration and Financial Management		
THESIS TITLE	Super-gross wage abolishment and its repercussions		
SUPERVISOR	prof. Ing. Jiří Strouhal, Ph.D.		
DEPARTMENT	KFU - Department of Finance and Accounting	YEAR	2021
NUMBER OF PAGES			
	44		
NUMBER OF PICTURES			
	5		
NUMBER OF TABLES			
	2		
NUMBER OF APPENDICES			
	0		
SUMMARY	<p>This work laid the theoretical groundwork for understanding the abolishment of super-gross wage, introduced the reader to key events during the process of introducing the super-gross wage into Czech tax system and during its abolishment. Examples were used to present the reader with consequences, both positive and negative, of abolishing the super-gross wage. In the final chapter two alternatives were presented with the intention to offer the reader differing viewpoints. The end goal of this work was to provide a brief overview of the situation around the super-gross wage abolishment. This goal was met; therefore, the reader can find answers to most of their questions within the text of this work. They can also ponder the repercussions and the alternatives.</p>		
KEY WORDS	Super-gross wage, Income tax, Taxes		